

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Muntean Sergiu și avocatul său Roșca Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015 și a sentinței Judecătoriei Căușeni din 10 decembrie 2014, în cauza penală privind-l pe

Muntean Sergiu Leonid, născut la 05 aprilie 1977,
originar și domiciliat s. Fîrlădeni r-ul Căușeni.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 14.04.2014-10.12.2014
2. *instanța de apel:* 27.01.2015-19.03.2015
3. *instanța de recurs:* 21.10.2015 - 18.11.2015

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 10 decembrie 2014, Muntean Sergiu Leonid, a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Potrivit sentinței, prima instanță a constatat că, Muntean S. la data de 15 februarie 2014, în jurul orei 03:00 fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul agresării fizice și psihice a soției sale Muntean E., cu care locuiește într-o casă, fără nici un motiv i-a aplicat ultimei mai multe lovituri peste diferite părți ale corpului, pricinuindu-i dureri fizice și leziuni corporale neînsemnate.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța de fond a calificat *de drept* fapta inculpatului în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, *violenta în familie, adică acțiunea intenționată manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau sănătății, suferință psihică ori prejudiciu material sau moral.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Caciur A. în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, astfel întemeiat și just a fost recunoscut inculpatul vinovat de săvârșirea faptei imputate și prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal. Prin urmare, instanța de apel a considerat că, inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă și corespunzătoare.

Totodată, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere juridică corectă în conformitate cu prevederile art. 100 alin. (4) și 101 Cod de procedură penală, verificând toate probele administrate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Astfel, fiecare probă fiind apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult ca atât, instanța de apel a menționat, că la individualizarea pedepsei prima instanță a luat în considerație prevederile art. 75, 76, 77 Cod penal, potrivit cărora persoanele recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale, iar la stabilirea pedepsei conducându-se de prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz, sânt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1. Inculpat, prin care solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu dispunerea încetării procesului penal în privința sa, din motiv că fapta săvârșită nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea recursului său, inculpatul a invocat că:

- din conținutul raportului de expertiză medico-legală rezultă că leziunile corporale provocate părții vătămate se califică ca vătămare corporală neînsemnată, astfel fapta săvârșită de către inculpat constituie o contravenție prevăzută de art. 78 Cod contravențional;

- inculpatul nu a fost citat legal de către instanțele de judecată.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 5), 8), 12) Cod de procedură penală.

6.2. Avocatul Roșca N. în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că:

- instanțele de judecată nu au apreciat separat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, adoptând o decizie ce nu cuprinde esențial motive legale pe care se întemeiază soluția.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, solicitând respingerea acestora ca inadmisibile, deoarece termenul de 30 de zile pentru depunerea recursului a fost depășit.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de către inculpatul, Muntean S.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Deși, în referința înaintată de procuror se susține tardivitatea recursurilor declarate, Colegiul analizând materialele cauzei, va considera: recursul declarat de către inculpat ca depus în termen, deoarece conform materialelor dosarului se atestă că cercetarea judecătorească a avut loc în lipsa sa, astfel termenul de declarare a recursului ordinar se va calcula din ziua când acesta a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel, adică potrivit scrisorii de însoțire din 17 septembrie 2015 (f.d.143); prin care inculpatului i-a fost expediată pentru cunoștință copia sentinței din 10 decembrie 2014 și copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Autorul își întemeiază recursul său în baza art. 427 alin. (1) pct. 5), 8), 12) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *cauza a fost judecată în prima instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate; nu au fost întrunite elementele infracțiunii; precum și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Referitor la pct. 5) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, temeiul prevăzut și invocat de recurent, Colegiul penal menționează că, acest temei poate fi aplicat atunci când cauza a fost judecată în prima instanță sau în apel fără citarea legală a

unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate.

Din textul recursului declarat se evidențiază că autorul critică, *că nu a primit nici o citație de la instanțele de judecată pentru a se prezenta la ședințele de judecată*, astfel încălcându-i dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Reieșind din materialele dosarului supus judecării, Colegiul atestă că, instanțele de judecată au întreprins măsurile necesare pentru citarea legală a inculpatului, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate (f.d. 73, 74, 102), ce au fost remise de către oficiul poștal în adresa instanțelor. Astfel, conform prevederilor stipulate în art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală *judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță*. În continuare, Colegiul statuează, că inculpatul plecând peste hotare a încercat să se ascundă de la cercetarea judecătorească, deoarece cunoștea despre începerea procesului penal, fiind prezent în fața procurorului când a fost pus sub învinuire prin ordonanța din 10 aprilie 2014 (f.d. 56-57), totodată și audiat în calitate de învinuit (f.d. 58).

Așadar, conform aliniatului (3) al aceleași norme penale, Colegiul penal reține, că *în cazul judecării cauzei în lipsa inculpatului, participarea apărătorului și, după caz, a reprezentantului lui legal este obligatorie* – dispoziții legale ce au fost strict respectate de către instanțele de judecată și se confirmă prin mandatele apărătorilor Caciur A. (f.d. 42) și Pelevaniuc A. (f.d. 128) precum și prin procesele verbale ale ședințelor de judecată prin care se confirmă că acești apărători au participat la cercetările judecătorești, au înaintat demersuri și au înaintat apel în numele inculpatului. Deci instanțele de judecată întemeiat au dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului care la acel moment nu se afla pe teritoriul țării, eschivându-se astfel de instanțele de judecată.

Totodată, instanța de recurs reține că, autorul recursului invocă în prezenta speță simultan temeiurile pentru recurs prevăzute la pct. 8) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală. Însă, din conținutul recursului declarat Colegiul atestă că, recurentul critică stabilirea vinovăției în săvârșirea infracțiunii imputate, deoarece în opinia sa probele administrate la caz nu confirmă vina și nu sânt suficiente pentru condamnarea sa. Deci, în astfel de împrejurări, instanța de recurs consideră că, de fapt autorul în recursul declarat semnalează temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, prin prisma neîntrunirii elementelor infracțiunii în acțiunile inculpatului. Respectiv, este alogică invocarea concomitentă și a temeiului pentru recurs stipulat la pct. 12) al aceleiași norme, precum că *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, deoarece în asemenea abordare se subînțelege că totuși inculpatul a săvârșit o careva infracțiune, însă aceasta nu a fost încadrată juridic corect. Totodată, din conținutul recursului nici nu se atestă o argumentare desfășurată a acestui temei pentru recurs, fiind doar indicat la temeiurile de drept.

Pe această linie de considerente, Colegiul penal va examina recursul prin prisma incidenței temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

De remarcat este, că acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Din textul recursului rezultă că, în viziunea recurentului probele administrate nu confirmă vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, astfel instanțele de judecată l-au condamnat pe baza presupunerilor. Deci, în esență recurentul contestă în cauza dată, că deoarece potrivit raportului de expertiză medico-legală rezultă că leziunile corporale provocate părții vătămate se califică ca vătămare corporală neînsemnată, deci nu au fost stabilite leziuni corporale ușoare așa cum a indicat legiuitorul în art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

Reieșind din materialele dosarului se constată, că inculpatul a fost învinuit, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal și anume – *violența în familie, adică acțiunea intenționată manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau sănătății, suferință psihică ori prejudiciu material sau moral.*

În prezenta speță, instanța de recurs consideră că, prima instanță și cea de apel corect au stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, astfel just ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, Muntean S., în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiuni determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Dat fiind faptul, că în prezenta speță autorul recursului își exprimă dezacordul cu prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii – *latura obiectivă și subiectivă a infracțiuni* prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, Colegiul va purcede la analiza acestor elemente în prezenta speță în coraport cu circumstanțele constatate și probele administrate.

Astfel, Colegiul reține, că din doctrina penală, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă.

Potrivit teoriei penale, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal constă în: **1)** fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea manifestată fizic sau verbal; **2)** urmările prejudiciabile sub forma suferinței fizice, vătămări ușoare a integrității corporale sau a sănătății, suferinței

psihice ori a prejudiciului material sau moral; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Astfel după cum rezultă din art. 2 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie – acțiunea sau inacțiunea prejudiciabilă din contextul infracțiunii prevăzute la alin. (1) art. 201¹ Cod penal cunoaște următoarele modalități faptice de realizare:

- a) Violența fizică – adică cauzarea vătămării ușoare a integrității corporale ori a sănătății, săvârșită prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere sau alte acțiuni similare.
- b) Violența sexuală – adică orice conduită sexuală ilegală, cum ar fi de exemplu, interzicerea metodelor de contracepție.
- c) Violența psihologică - adică impunerea violenței sau controlului personal, provocarea stărilor de tensiune și de suferință psihică prin: ofense, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire, șantajare, distrugere demonstrativă a obiectelor și alte acțiuni cu efect similar.
- d) Violența spirituală – adică subestimarea sau diminuarea satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interzicere, limitare, penalizare a aspirațiilor membrilor familiei, etc...
- e) Violența economică – adică privarea de mijloace, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, cum ar fi hrana, medicamente, obiecte de primă necesitate, interzicerea dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune, etc...

În ce privește criticile recurentului referitor la raportul de expertiză medico-legală din care rezultă că leziunile corporale provocate părții vătămate se califică ca vătămare corporală neînsemnată, Colegiul remarcă, că noțiunea "*vătămare corporală neînsemnată*" în situația producerii vătămării corporale sau a sănătății, cu aplicarea răspunderii conform art. 201¹ alin. (1) Cod penal exclude calificarea în conformitate cu art. 78 alin. (2) Cod contravențional. Astfel, pentru aplicarea răspunderii în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, este suficient să se producă una dintre urmările prejudiciabile enumerate în dispoziția acestei norme penale.

În acest sens, Colegiul reține, că din declarațiile părții vătămate, date în cadrul cercetării judecătorești rezultă, că Muntean S. este soțul acesteia și la data de 15 februarie 2014 fiind în stare de ebrietate fără careva motive i-a aplicat câteva lovituri înjurând-o cu cuvinte necenzurate, astfel inculpatul a speriat copii care plângeau și îl rugau să înceteze. Totodată instanța de recurs atestă că prin acțiunile inculpatului, a fost demonstrată intenția directă a inculpatului în comiterea infracțiunii, mai mult prin *înjurare* a fost provocată o violență psihologică, care este un element de bază al laturii obiective a infracțiunii imputate și fiind suficient pentru încadrarea acțiunilor inculpatului în prevederile art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

Rezumând în ansamblu probele administrate, Colegiul penal statuează că, nu se constată prezența a careva dubii privind vinovăția inculpatului, în săvârșirea infracțiunii imputate, iar acțiunile acestuia sânt incidente elementelor infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal și în cele din urmă temeiul

pentru recurs invocat și stipulat la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea.

În virtutea considerentelor expuse mai sus, constatând că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de prima instanță și instanța de apel în privința inculpatului, nefiind identificată de instanța de recurs vreunei erori judiciare, care ar putea servi drept temei de casare a hotărârilor judecătorești atacate, Colegiul penal consideră ca fiind vădit neîntemeiate criticile formulate de către recurent în recursul ordinar deferit spre examinare.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

Cu referire la recursul declarat de către avocatul Roșca N.

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, apărătorul fiind în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Așadar, în prezenta speță Colegiul reține că, copia deciziei motivate a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015, i-a fost înmănată apărătorului garantat de stat, Pelevaniuc A. (f.d. 129 mandat) care acționa din numele inculpatului, la data de 16 aprilie 2015, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d. 139). Totodată, instanța de recurs reține, că apărătorul garantat de stat care a participat la cercetarea judecătorească în instanța de apel este în drept să atace decizia cu recurs ordinar în termen de 30 zile.

Prin urmare, instanța de recurs menționează că, avocatul Roșca N. a declarat recurs ordinar la data de 12 octombrie 2015, fapt confirmat prin amprenta ștampilei de intrare (f.d. 155).

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Revenind la prezenta speță, Colegiul penal constată că, luând în considerație data pronunțării integrale a deciziei instanței de apel, adică 16 aprilie 2015, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar pentru apărător, în cazul dat, a expirat la sfârșitul zilei de 18 mai 2015.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra

inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de avocatul Roșca N. a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Muntean Sergiu Leonid**, pe motiv că recursul inculpatului este vădit neîntemeiat, iar recursul avocatului Roșca Nicolae în numele inculpatului, este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 16 decembrie 2015.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie